

כלי מחקר זה נלקח מתוך מאגר כלי המחקר של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית והסובבים אותם.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

שם הכלי: שאלון השתתפות והנאה מעיסוקים-CAPE : Children's Assessment of Participation and Enjoyment

פותח בשנת: 2004, על ידי: King et al

תורגם לעברית בשנת: 2005 על ידי: Louria, 2005 cited in Engel-Yeger et al., 2007

1	מטרת הכלי	לתעד את דגמי השתתפותם של ילדים, בפעילויות פנאי יום-יומיות מחוץ למסגרת החינוכית, ומבוסס על דיווח הילד.
2	סוג כלי המחקר	שאלון
3	אוכלוסיית היעד	ילדים בגילאים 6-21 שנים
4	אופי הדיווח	דיווח עצמי של ההורים
5	מבנה הכלי	השאלון בודק את מגוון ומספר פעילויות הפנאי שהילד מבצע, תדירות, היכן הן מבוצעות, עם מי, ומידת ההנאה שהילד מרגיש מעצם השתתפותו. השאלון בודק את דגמי ההשתתפות בחמש קטגוריות של פעילויות פנאי- פעילויות בילוי (כמו לשחק קלפים או לטפל בחיית מחמד), פעילויות פיזיות (כמו דייג או סוגי ספורט שונים), פעילויות חברתיות (כמו לדבר בטלפון או לצאת לסרט), פעילויות מבוססות על מיומנויות ויצירה (כמו שחייה, או שיעורי ריקודים), פעילויות שיפור עצמי שקטות (כמו קריאה)
6	סוג סולם המדידה	כל כרטיסייה מוצגת בפני הילד הנבדק, והוא מתבקש לציין אם הוא ביצע פעילות זו במהלך 4 החודשים האחרונים, כמה פעמים, עם מי, איפה, ועד כמה הוא נהנה מביצוע פעילות זו, התשובות בנויות לפי סולם ליקרט "Likert-type" כך שלכל מדד השתתפות יש מספר תשובות שנעות בסולם זה. במחקר זה, ההורים מלאו את השאלון עבור ילדיהם, מאחר שהמגבלה הקוגניטיבית של הילדים המשתתפים מונעת מהם לענות על חלק מהשאלות, דבר שעלול לפגוע באמינות התשובות.

קידוד התוצאות: תוצאות ה CAPE מתייחסות ל:

1. מגוון הפעילויות- חישוב מספר הפעילויות שהילד השתתף בהן במהלך 4 פיזיות, פעילויות בילוי, פעילויות: מן הקטגוריות אחת בכל החודשים האחרונים, ופעילויות שיפור עצמי שקטות, וכן מבוססות מיומנויות, חברתיות, פעילויות פורמאליות. אם הילד השתתף ובלתי פורמאליות בתחומים של פעילויות בפעילות- הוא מקבל ציון 1, ואם לא השתתף- הוא מקבל ציון 0. סה"כ הציונים מתקבל לאחר חיבור ציוני כל השאלות, כאשר טווח הציונים נע בין 0-55, מאחר ויש 55 פריטים. ככל שהציון גבוה יותר זה מעיד על השתתפות גבוהה יותר, ובמגוון גדול יותר של פעילויות.

2. תדירות – ציון התדירות לכל פריט נע בין 1 (פעם אחת בארבעת החודשים האחרונים) עד 7 (פעם אחת ביום או יותר). לחישוב סה"כ התדירות מחברים את הציונים של תדירות כל הפריטים, ומחלקים אותם על מספר הפעילויות האפשריות שהן 55 (כל הפעילויות ולא רק פעילויות שהילד השתתף בהם). טווח התדירות הוא בין 0.0-7.0, כאשר 7 מעידה על תדירות גבוהה ביותר.

3. הנאה – הציון לפריט אחד נע בין 1 (בכלל לא) עד 5 (אוהב). סה"כ ציון ההנאה מחושב דרך חיבור ציוני ההנאה של כל הפריטים, וחלוקתם על מספר הפעילויות שהילד השתתף בהם. טווח הציונים נע בין 1.0-5.0, כאשר 5.0 מעיד על הנאה מרבית.

4. השותפים לפעילות- בדרך כלל הציון לפריט נע בין 1 (לבד) עד 5 (עם אחרים), והציון הכללי מתקבל מחיבור ציוני כל השאלות וחלוקתם למספר הפעילויות שהילד השתתף בהן. במחקר הנוכחי הציון לפריט יחושב כך: אם הילד מבצע את הפעילות לבד- הציון הוא "0", אם מבצע עם מישהו- הציון הוא "1". סה"כ ציונים יחושב לפי חיבור ציוני כל השאלות וחלוקתם למספר הפעילויות שהילד ביצע. במחקר זה טווח הציונים נע בין 0.0-0.1.

5. מיקום הפעילות- בדרך כלל הציון לפריט נע בין 1 (בבית) עד 6 (בקהילה). במחקר הנוכחי יחושב כך: אם הילד מבצע את הפעילות בבית- הציון הוא "0", אם הילד מבצע מחוץ לבית- הציון הוא "1". סה"כ ציונים יחושב לפי חיבור ציוני כל השאלות וחלוקתם למספר הפעילויות שהילד ביצע. במחקר זה טווח הציונים נע בין 0.0-0.1, כאשר 0.0 מעיד על כך שהוא מבצע את הפעילויות בבית בלבד.

פריטי דירוג	סוג הפריטים בכלי	7
הכלי בנוי מ 55 כרטיסיות, כשכל אחת מכילה ציור של ילדים ונערים משתתפים	אורך הכלי	8

<p>בפעילויות שונות, ובתחתית כל כרטיסיה מופיע משפט שמתאר את הפעילות: 15 כרטיסיות של פעילויות פורמאליות מתוכננות ומובנות; שיש להם כללים והנחיות, ומודרכות ע"י מדריך (כמו חוג מוסיקה או ספורט מאורגן), ו 40 כרטיסיות של פעילויות בלתי פורמאליות - שהן ספונטאניות לא מתוכננות, ובדרך כלל יזמות ע"י האדם עצמו (כמו קריאה או שימוש בטלפון)</p>		
<p>ערך המהימנות הפנימית בין כל הפעילויות יחד נמצא גבוה, והוא עומד על $\alpha = 0.80$ במימד תדירות, ועל $\alpha = 0.84$ במימד מגוון. נבדקה גם המהימנות הפנימית בתתי הפעילויות מבחינת מימד תדירות (טבלה 3), ובתתי הפעילויות של מימד מגוון (טבלה 4), נמצאה מהימנות בינונית עד גבוה בשני הממדים. לא נבדקה מהימנות פנימית בסוגי הפעילויות השונות או בממדים אחרים ב-CAPE, מכיוון שבסולמות אלה, חישוב הציון הוא לפי מספר הפעילויות שהילד השתתף בהן בלבד ואינו תמיד כולל את כל הפריטים של השאלון. כאשר הילד לא השתתף בפעילות מסוימת אז הוא לא עונה לשאלת, איפה, עם מי, והשותפים לפעילות. מהימנות מבחן חוזר של תוצאות ה-CAPE בסקאלות של השתתפות בפעילויות פורמאליות ובלי פורמאליות ובציוני תדירות נעה בין $r = .64-.84$.</p>	<p>מהימנות</p>	<p>9</p>
<p>לא צויין.</p>	<p>תקיפות</p>	<p>10</p>

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי:

שם המחקר	מק"ט
<p>כהן אלישבע (2008). בדיקת הקשר בין אווירה משפחתית, קוהרנטיות ותקווה הורית להשתתפותם של ילדים ומתבגרים עם פיגור שכלי בגילי 10-21. תואר שני. אוניברסיטת תל אביב. מנחה: ברט אורית</p>	<p><u>558</u> למחקר המלא</p>
<p>ארמה-בלנגה קרן (2005). הבדלים בתפיסת העצמי, בתפקוד חברתי, בהשתתפות בעיסוקים ובקשר ביניהם בקרב מתבגרים עם פיגור בגיל 13-16 החיים בבית הוריהם לעומת אלו החיים במסגרת מעונית. אונ' תל-אביב. תואר שני. מנחה: ילון-חיימוביץ' שירה</p>	<p><u>525</u> למחקר המלא</p>
<p>רואן סמארה-יוסף (2014). השוואת דגמי ההשתתפות בפעילויות פנאי ותפיסת ההורים את הנגישות הסביבתית בין ילדים עם מוגבלות שכלית התפתחותית וילדים ללא מוגבלות. אונ' חיפה, תואר שני. מנחה: פרופ' בתיה אנגל-יגר</p>	<p><u>609</u> למחקר המלא</p>

[למאגר המחקרים של קרן שלם](#)

שאלון הערכת השתתפות והנאה של ילדים ונוער

בעיסוקים שונים CAPE

King et al. (2001)

הערכת השתתפות והנאה של ילדים ונוער בעיסוקים שונים – CAPE
טופס תוצאות

שם ילד/ה:	הנאה:	איפה:	עם מי:	תדירות
	1 בכלל לא	S בבית ספר	A לבד	1 פעם 1 ב 4 החודשים האחרונים
	2 בערך/ פחות או יותר	H בבית	P עם ההורים	2 פעמים ב 4 חודשים אחרונים
	3 די אוהב	R בבית של קרובי משפחה (דודים, סבים)	S עם אחים או אחיות	3 פעם 1 בחודש
	4 אוהב	F בבית של חבר או שכן	F עם חברים	4 3-2 פעמים בחודש
	5 אוהב מאוד	N בשכונה או בקהילה	I עם מדריך או מבוגר אחר	5 פעם 1 בשבוע
		O אחר (תפרט)	O אחר (פרט)	6 3-2 פעמים בשבוע
				7 פעם 1 ביום או יותר

* הערה: במידה והילד/ה בוחר יותר מתשובה אחת ב"עם מי" ו"איפה", סמני/ עם (*) מעל התשובה המציינת עם מי והיכן הילד/ה עושה את הפעילות בד"כ

הערות	הנאה	איפה	עם מי	תדירות
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7
א. פעילויות חביב, יצירה ומשחקים				
א 1 הרכבת פאזל	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7
א 2 משחקי קופסה או קלפים	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7
א 3 עבודות יד, יצירה או צביעה	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7
א 4 אספנות	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7
א 5 משחקי וידאו או משחקי מחשב	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7
ב. פעילויות חברתיות				
ב 1 לשוחח בטלפון	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7
ב 2 ללכת למסיבה	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7
ב 3 להסתובב (עם חברים)	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7
ב 4 ללכת לבית של מישהו	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7
ב 5 לכתוב מכתבים	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7

הערות	הנאה	איפה	עם מי	תדירות	
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ג- בילוי שקט
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ג 1- משחק עם חיות
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ג 2- כתיבת סיפור
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ג 3- משחק דמיון או כאילו
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ג 4- משחק עם חפצים או צעצועים
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ד- ספורט מאורגן
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ד 1 אומנויות לחימה
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ד 2- שחייה
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ד 3- התעמלות
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ד 4- רכיבה על סוסים
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ד 5 – מרוצים, תחרויות מסלול
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ד 6- משחקי קבוצה (כדורגל, כדורסל)
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ה – מיומנויות אחרות
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ה 1 – שירה (מקהלה או פרטי)
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ה 2- שעורי אומנות
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ה 3-שעורי ריקוד
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ה 4 קבלת עזרה נוספת בלימודים
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ה 5 נגינה בכלי מוסיקה
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ו- מועדונים, ארגונים וקבוצות
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ו 1 השתתפות בארגונים קהילתיים:
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ו 2- ביקור בבית כנסת, מסגד או כנסיה

הערות	הנאה	איפה	עם מי	תדירות	
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ט-עבודות, מטלות ותעסוקה ט 1-עבודה התנדבותית
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ט 2-מטלות בית
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ט 3-עבודה בתשלום (בייבי סיטר, חלוקת עיתונים)
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ט 4-הכנת אוכל (ארוחת בוקר, ארוחה קלה)
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ט 5-ניהול דמי כיס
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ט 6-הכנת שעורי בית
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ט 7-קניות (מכולת או בגדים)
	1 2 3 4 5	S H R F N O.....	A P S F I O.....	1 2 3 4 5 6 7	ט 8-סיפול בחיות מחמד (להאכיל, לנקות)
	1 2 3 4 5	S H R F N O...	A P S F I O ...	1 2 3 4 5 6 7	
					י-פעילויות אחרות
	1 2 3 4 5	S H R F N O...	A P S F I O...	1 2 3 4 5 6 7	
	1 2 3 4 5	S H R F N O...	A P S F I O...	1 2 3 4 5 6 7	
	1 2 3 4 5	S H R F N O...	A P S F I O...	1 2 3 4 5 6 7	